

F. Bakó Enikő

MEDENCÉS HÁZ

Annak azért örülök, hogy megvártál és tudtunk még beszélgetni. Emlékszem, és nem csak én, amikor konténerrel költöztem másik országba, s te láttad, hogy maradt még egy kis hely, megkérdezted, mit vinnék még el, és én hirtelen kimondtam az igazat, hogy a dédnagymama fésülködőasztala nagy becsben lenne nálam. Szóltál a vámosnak, és egy pillanat alatt a leltárba és a teherautóra is felkerült a szépen faragott márványlapos asztal. És szóltál, hogy várjanak, megnézed, még mi maradt itt. Egy kis szőlőpréssel a kezeden tértél vissza, és ugrasztottad az utcán egybegyűlteket, hogy annak még ott a helye, segítsenek feltenni a platóra, s hogy a hozzá való kis hordóról se feledkezzünk meg! Bár költöztünk vagy hatszor, azért ezek az erdélyi ereklyék mindig követtek bennünket.

Arra is emlékszem, amikor elkezdtek az utcánkban a házak bontását. Előtte a tehenünket, Mancit besorolták a téeszbe. A szántáshoz használt szekeret ismerősnek sikerült eladnod, de látod, itt van ez a festmény kitéve, ahol a tehén húzza a szekeret és Te büszkén állsz mellette. Csak megjegyzem, mert muszáj, hosszú ujjú ingben és szövetnadrágban. Ez utóbbin lehet, hogy volt egy-két folt, de az elegancia akkor még a földeken is dívott. Ahogy őszbe fordult az idő, előkerült a lajbi, majd a zakó is.

Öt négyemeletes panel épült a kertünkben. A kert végét egy tízemeletes betonház zárta. Aztán az udvarunkat választották le, út lett belőle, műút. Kétsávos és mindkét oldalon járda. A ház előtti előkert is járdává alakult, szóval jól összehúzták a nadrágszíjunkat, de valahogy a Gyuri-bandának elintézted, hogy mind az öt család háza itt maradjon, a „kövesdombi” panelrengeteg kellős közepén. Az összes főnök úrnak, Domnu’ Séf, építésvezetőnek és tervezőnek a pincénkben egy hordó bora volt, és az első télen mindenki disznót is kapott tőled, egészset és hízottat.

Az elvett kertünket aztán kimérték ott, ahol a panelrengeteg véget ért. Hajnalban tekertél a bicikliddel, kapa, ásó vagy gereblye volt rákötve. Az elmaradhatatlan szalmakalapodban indultál földet művelni.

Früstükre mindig hazaértél. Én arra nem is emlékszem, hogy azt a szót, hogy reggeli, hallottam volna otthon. De a kamra is spájk volt, és a huzat is cűg.

Aztán a természettel is hajnalban indultatok a gyergyói piacra. Egyszer-kétszer befigyelt az úton egy leengedett sorompó. Akkoriban tudtuk meg, hogy farkasvakságban szenvedsz. Az autód nem menekült meg a töréstől, de a jogosítványodat nem vonták be, mert megtaláltad a módját, hogy egy főnök ismét segítsen. A harmadik elütött sorompó után már más szelek fűjtak.

Az egész utca hozzánk, hiszen egy udvaron laktunk, járt tévét nézni. Egy kis tévé, fekete-fehér a sarokban. Oroszul azóta is ezt az egy szót tudom elolvasni, hogy RUBIN. A saját hokedlik félkörben. Ki-ki hozta magával az övét. Egyetlen film sem volt szinkronizálva, olvasni kellett mindet románul! És én ezt mindig bevállaltam, és akkor és most is büszke vagyok a Gyuri-bandára, hogy életetek derekán megtanultatok egy új nyelvet. Szóval néztük a Dallast. Én olvastam hangosan a feliratot, egy-két alkalom után már magyarul tolmácsoltam. Minden epizód elején, amikor bemutatták a farmházat, hangosan elmondtam, hogy nekem is medencés házam lesz! És te, Tatus, mindig azt mondtad, „Te jány, a tetű egye meg a hajadat, de úgy legyen!” És húsz éve minden tavasszal, amikor feltöltjük a medencét, a családom meghallgatja ezt a történetet.

Emlékszem a Márton napi töltött libákra. Aztán jött a tél, kezdődtek a disznóvágások, és te füstölted a panelrengeteg közepén mindenki kolbászát, szalonnáját és kiscigánt. És mert kívánós voltál, mindig kóstoltál is...

Amit mindenki irigyelt tőled/tőletek, nem a munkát, hanem a Gyuri-banda-féle bulikat. Nem volt könnyű életetek, viszont boldog volt! Minden névnap, születésnap, húsvét, karácsony közös ünneplés volt! A nők napokig főztek, majd a meghívott ötven fő pár óra alatt pusztított el mindent! Ezt követte a férfiak szórakozása, a kártyázás és fröccsözés. A nők szórakozása: a mosogatás és kávézás! És mikor sötétedni kezdett, kezdődött a műsor. Az unokák szavaltak, színházat játszottak, a felnőttek énekeltek, majd megérkezett mindig a hegedű is. Hogy sírt a cigány Pista hegedűje! Ma már tudom, hogy a magyar ember sírva vigad.

Pistám, gyere ide, legyél szíves, mellém és húzd el az Akácos utat
Jóska Tatának, és aki a sírástól még tud énekelni, azt megkérem, hogy
énekeljen velünk!

„Akácos út, ha végig megyek rajtad én,
Eszembe jut egy régi szép regény:
Nyáreste volt, pacsirta dalolt a fán,
S ott kóborolt, csavargott egy cigány...”

Showtime, 2020
(50 x 40 cm, olaj, vászon)